

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petti & 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petti vrsta 4 D; novice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inserati davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Dijaška samopomoč

Dijaško socijalno skrbstvo, če smo tako imenovati skrb in brige za olajšavo življenjskih in učnih pogojev visokošolskega studija, ni med nami na bogove kako razviti stopnji. Imamo »Domovino«, »Radogovo« in še nekaj drugih sličnih organizacij, pa smo pri koncu. Vsake kvatre se zberejo najrevnejši in pobirajo na polah milodare, ki zaležejo seve samo za trenotek. Take prigodne podpore ne predstavljajo resne socijalne zaščite.

Dnarne podpore in stipendije pričinikov in države so tudi razmeroma redko posejane, dasi prekašajo stipendije, ki so jih bili deležni slovenski dijaki pred vojno od tuje države, mačhe Avstroogrške.

V tistih časih je bil slovenski visokošolec in deloma srednješolec izreden siromak. Večina je odhajala na univerzo iz globokega nagiba, da si izpolnil duševno obzorje in da si s študijem na univerzi omogoči dostop do najvišjih socijalnih in družabnih, deloma naučnih položajev. Ta želja je bila splošna in tako močna, da večina dijakov niti niti pomisla na težave visokošolskega študija, predvsem pa na velike gmočne zahteve. Odhajala je v visokošolska mesta večinoma z najrevnejšo podporo in z denarjem, ki je kmalu zadoščal za enomesecno bivanje ali pa celo samo za vožnjo do Dunaja, Prage ali Gradca. Potem je računala na razne podpore, na to ali ono štipendijo, na brezplačno hrano v menzah, na instrukcije itd.

Prišedši na univerzo so kmalu spoznali vse bedo slovenskega visokošolca. Na naših akademskih društvenih smo lahko prisostovali često prav žalostnim prizorom. V enem kotu je čepel nad skriptami akademik brez kosila in večerje, ki se je po več tednov hranil ob čistem čaju. Tam zoper drugi, ki ni imel primernega ležišča in je prenočeval po kavarnah. Knjiga o življenju slovenskih visokošolcev po nemških visokošolskih mestih še ni napisana. Bo pa ena najbolj zanimivih socijalnih dokumentov iz slovenske preteklosti, iz zgodovine slovenskih naobražencev.

V samostalni državi se ni treba boriti slovenskemu dijaku s težkočam kot nekoč, ko je bila država kakor rečeno njegova brezrorna mačeha. Danes je v marsiču drugače.

Toda kljub temu vlada v tem vprašanju, v vprašanju socialne in gmočne zaščite slovenskega in jugoslovenskega visokošolca še velika neorganiziranost poleg neorganiziranosti seve velika beda in pomanjkanje. Od vseh strani se oglašajo glasovi o potrebi preosnove slovenskega dijavnika, od niskoder pa se še ni povdarila potreba, da se pristopi k organizaciji visokošolske pomoči, k gmočnemu osiguranju visokošolskega študija. Ne mislimo, da bodo s tem omogočeno, da nadaljuje srednješolske študije vsak, pa naj bo za to talentiran ali pa ne in ali naj nosi v sebi klic kakega višjega poslanstva ali pa ne.

Veliko je visokošolcev, ki so i-talentirani i ambiciozni v enem ali drugem pravcu in ki se morajo preživljati ob najrevnejših pogojih, ob instrukcijah, ob slabih, nezadostnih hrani, v podstrešjih itd. Temu treba odpomoći.

Zaman je čakati na pomoč splošnosti, ki nima ne duše ne srca za take stvari. Treba samopomoč! Govorimo o slovenskih dijakih in o slovenskih visokošolcih. Imamo v Ljubljani več akademskih društev z visokimi samopomočnimi in nacionalnimi cilji. Tu treba te cilje izpolniti s primerno organizacijo visokošolske samopomoči. Treba enostavno organizirati ljudi, kajih naloga bodi premišljati o samopomoči visokošolcev pri drugih naravnih, o načinu življenja in študija visokošolcev v naprednejših državah. Skratka, treba organizirati poseben institut ali pa če je to ime previško, poseben seminar za proučevanje duševne, samovzgojne in gmočne samopomoči visokošolskega dijavnika.

Tak seminar bodi ustanova vseh akademskih društav, ali pa tudi samo enega, tistega namreč, ki premore največ ljubezni in ki razpolaga z najboljimi organizatorčnimi talenti. Stvar treba vzeti najresnejše in mora uspeti. Naj pokaze dijavnost Ljubljanske univerze, da hoče prednjačiti ostalem dijavniki glede socialne samopomoči in da hoče tudi na tem terenu dokazati oriznano solidnost slovenskega plemena.

U pričakovanju Pašičevega povratka

Pašić se vrne najkasneje v petek. Radikalni voditelji se posvejujejo o usodi vlade RR. — Zanimanje za kraljevo bolezen.

Beograd, 13. okt. (Izv.) Vaš dopisnik je bil danes dopoldne obveščen iz predsedništva min. sveta, da je predsedništvo prejelo brzojavko, po kateri se nahaja min. predsednik Nikola Pašić na potu v Beograd. Pašić povratak v Beograd pričakujejo v četrti ali najpozneje v petek. Politični krogovi so mnenja, da je ostal min. predsednik Pašić en dan tudi v Parizu.

Cim pride Pašić v Beograd, nastopi v političnem položaju važna faza. Prične se razčiščevanje vseh zapletanj, ki so nastali med radikalni in radičevci. V radikalnih krogih je opažati znatno zanimanje, a obenem veliko skrb za usodo režima RR radi nastopa radičevcev. Vsak dan se vrše zaupne konference med radikalnimi voditelji. Na teh konferencah izključno razmotrijo razmerje do radičevcev. Danes dopoldne so se sestali v ta namen radi-

Ruski načrti o bloku proti Franciji in Angliji

Senzacijsionalna odkritija pariškega lista o ruski zunanji politiki. — Blok vzhodnih držav Rusije, Poljske in Nemčije. — Trgovinska pogodba med Nemčijo in Rusijo.

— Pariz, 12. oktobra. »L'Eclair« je priobčil senzacijsalen članek, ki ga danes vsa politična javnost komentira v vseh podrobnostih. V članku se omenja, da je sovjetska Rusija po Čicerinu podpisala tajno pravno zvezo s Poljsko in da je ponudila Nemčiji Alzacija-Lorenzo in del Belgije, ako Nemčija pristopi v zvezo s sovjetsko Rusijo. Istočasno je baje Rusija obljubila Italiji svojo podporo pri njenih aspiracijah na francosko pokrajino Savoye in francosko Rivijo in to za slučaj, če Italija pristope k rusko-poljski-nemški alijansi. Ta zveza bi bila naperjena v prvi vrsti proti Franciji in za tem proti Angliji.

— L'Eclair« pripominja k tej senzaciji, da jo je sprejel od uglednega nemškega industriala Arnola Rechberga, ki se zavzema za sporazum francoško-nemške industrije. Rechberg proglaša, da so Čicerin in njegov najzanesljivejši sotrudnik zaupnično predložili omenjeni načrt najmerodajnejšim nemško-nacionalističnim voditeljem in to še pred prihodom nemške delegacije v Locarno. Po trditvah Rechbergovih utemeljuje Čicerin ta svoj načrt takole:

Nemčija ne pridobi mnogo od konference v Locarnu. Zato bo primorala skleniti zvezo s sovjeti. Rusija je podpisala

Tajni kongres ruskih protirevolucionarjev na Dunaju

— Dunaj, 13. okt. (Izv.) Neka dunajska časopisna korespondenca javlja, da je prejšnji teden zaključil svoja posvetovanja tajni kongres ruskih protirevolucionarjev na Dunaju. Kongresa se je udeležilo 108 delegatov in je bil strogo zaupen. Kongresa so se udeležili tudi zastopniki protiboljševske tajne organizacije v sovjetski Rusiji. Delegati iz Rusije so pojasnili sedanj položaj v Rusiji. O tem poročilu se je razvila živahnega debata. Kongres je ugotovil, da je bilo delovanje ruskih emigrantov v inozemstvu brez vsakega pozitivnega uspeha. Kongres je sklenil vzpostaviti enoto nacijonalno frontno pod imenom »Rusko narodno ujedinjenje«. Kongres je razpravljal tudi o kongresu ruskih emigrantov, ki se ima vrediti koncem tega meseca. Dunajski kongres protestira proti temu, da je od udeležbe izključena večina emigrantov in da so na kongres vabljeni le zastopniki ruskega visokega plemstva. Sprejeta je bila tudi rezolucija, da se protirevolucionarji ne udeležijo kongresa v Parizu.

Bolgari pregledujejo pošto naših diplomatičnih kurirjev

— Beograd, 13. oktobra (Izv.) Iz Carigrada je prispevala vest, ki je v diplomatskih krogih izvajala veliko ogroženje. Na bolgarski obmejni postaji Dragoman so ustavili bolgarski organi dva jugoslovenska kurirja, ki sta nosila pošto iz Sofije v Beograd. Eden kurir je nosil pošto sovjtskega poslaništva in drugi pošto vojaškega ataja. Bolgarske cariske in policijske oblasti so najprej jeli šikanirati oba kurirja. Službujoči policijski uradnik je zahteval, da kurir odpre pošto. Najprej je prišlo do protestov ob teh kurirjih proti postopanju carinika, ki je pozval nato obemojno policijo za asistan-

co. Kurirja sta bila prisiljena odpreti pisemske omote, na kar je carinik vsa pisma pregledal. Komisar železniške policije v Dragomanu je izjavil kurirjem, da morata poslušati odredbe bolgarskih oblasti, ker se nahajata na ozemlju bolgarske, a ne na ozemlju kraljevine SHS.

NAŠA DRŽAVA IN SOVJETI

Beograd, 12. oktobra. p. Kakor poročajo iz inozemskih listi, bi imel priti v Beograd sovjetski poslanik v Atenah Musilov, ki ima analog, da pripravi našo vlado na to, da prizna Sovjet. O tej vesti v našem ministru za zunanje stvari ni nobenega potrdila.

SANACIJA HRV.-SLAV. GSP. DRUŠTVA V ZAGREBU

— Beograd, 13. okt. (Izv.) Finančni in gospodarski krogovi se zelo zanimajo za nadaljnjo gospodarsko krizo, ki je nastala v Hrvatsko-slavonskem gospodarskem društvu. Ta zadruga se nahaja že delj časa v velikih fin. težkočam in je potrebna sanacija ali pa popolna likvidacija. Na včerajšnji seji fin. odbora je prišlo na dnevnih red udruženja vprašanje sanacije te zadruge. Največje zanimanje je vladalo za ekspoze trgovinskega ministra dr. Krajača. Trgovinski minister je navedel pregledno statistiko o položaju društva, omenjal je, da je gospodarsko društvo zveza petih zadruž, ki medsebojno jamčijo za svoje obveznosti. Za slujbo konkursa gospodarskega društva bi prišle tudi vse ostale zadruge v težak položaj. Pri društvu pa je 7 in pol milijona dinarjev vlog malih vlagalcev, zlasti je mnogo denarja ameriških emigrantov. S konzumom bi prišli tudi ljudje ob vso svojo imovino, a tudi država bi izgubila ogromne terjatve. Društvo samo je zahtevalo od vlade odpre terjatev in poleg tega vladino podporo v svrhu sanacije. To pa ne bi pomenjalo prave sanacije, ker bi pasiva, ki sedaj znašajo, računajoč kritje 12 milijonov dinarjev, znala pozneje 27 milijonov. Preostaja torej konkurs ali mirna likvidacija. Trgovinski minister je za to, da se pri-

Upravitelj: Knaličeva ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304.

Uredništvo: Knaličeva ulica štev. 5, 1. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

STRAŠNI NALIVI V KALABRIJI

— Catanzaro, 11. okt. Grozno deževje je divilo nad Kalabrijo več dni. Hudourniko so narastli, ogrožali vasi in vali s seboj razen material. Naraste so reke, ustavljen je bil ves promet. Ljudje so bili na varno. Več se jih je poneseče, nekateri so težko ranjeni.

Zgodila se je tudi železniška nesreča na progi Catanzaro Marina. Potniški vlak št. 215 je vozil čez most Pousa. Komaj je privozil nanj, se je most udal in vlak je padel v reko v višine 14 metrov. Nastal je strašen krik in vik. Potniški prvega vozila so bili mrtvi, v bolnicu je pripeljanih kar 20 oseb iz ostalih vozov, ki so se čedoma vzdržali na pobočju. Potem se je udal pod težo lokomotive sred med most pri Bagolatu. Stroj je padel v vodo. Železničarji so se rešili. Skoda povodnji je ogromna.

— Catanzaro, 11. okt. Sedaj je ugotovljeno, da je bilo pri železniški nesreči na podprtju mostu mrtvih 15 oseb.

BOJI V SIRIJ

London, 12. oktobra. s. Kakor poročajo »Times« iz Bejruta, je kolona generala Gamelinia dobrodošla v Mesro in Sajen, čeprav so se čete Družov močno upirala napredovanju francoskih čet. Francoska letala so bombardirala beduinské skupine, ki so hoteli proraziti proti železniški progi Aleppo-Damask. Nadalje so bombardirala več vasi, kjer se je prebivalstvo pripravljalo na odpor.

USTANOVITEV POLJSKO-RUSKE TRGOVINSKE ZBORNICE

Varšava, 12. oktobra. z. Danes so se se stali zastopniki poljskih bank, industrijskih in trgovskih zavodov z delegati sovjetske trgovinske misije v Varšavi v svrhu ustanovitve poljsko-ruske trgovinske zbornice.

Proti odbeležnosti deluje s kolosalnim uspehom samo
WILFANOV & CO kar priznava vsi strokovnjaki. — Dobiva se v vseh lekarjih in drogerijah. — Proizvaja: Kem. pharm. laboratori Mr. D. WILFAN, ZAGREB, ILLICA 204

Borzna poročila

Ljubljanska borza

LESNI TRG.

Hrastovi plodi od 30–110 mm neobrojeni frc. meja, blago 1010, frizi 4–19 cm 25–60 cm frc. m., blago 1280, late 25/50, 30/50 monte frc. m., denar 500, blago 530, bukovka drva 1 m d, suha frc. n. p., količina 4 vag., denar 18.50, blago 18.50, zaključki 18.50.

ŽITNI TRG.

Pšenica doma frc. Lj., denar 260, kornza starja frc. slav. posti., blago 185, koruza medjim, nova na solnicu sušena frc. Čakovc., blago 205, koruza v storžih par. slav. posti., blago 75, koruza nova okt. nov. dec. 160% kasa pri sklepku, par. slav. p., blago 122.50, fižol mandalon netto frc. Lj., denar 285, fižol prepičlar netto frc. Lj., denar 325, fižol ribnican netto frc. Lj., denar 300, fižol beli b/b frc. Postojna trs., blago 300,

VREDNOTE.

7% invest. pos. iz 1. 1921, denar 76, blago 80, 2½% drž. renta za vojno Skodo, blago 325, Celjska pos., denar 201, blago 202, zaključki 202, Lj. kr. bka, denar 220, Merk. bka, denar 100, blago 104, Kred. zavod, denar 175, blago 185, Strojne tov., denar 125, blago 126, zaključki 125, Trboveljska, denar 340, Zdržene pap., denar 120, Stavbena, denar 165, blago 180, Šešir d. d., denar 129, blago 147, 4½% zast. 1. kr. dez. bke, denar 20, blago 24, 4½% kom. zad. dez. bke, denar 20, blago 24.

Zagrebška borza

Dne 13. oktobra. Sprejet ob 13.

Devize: Curih 10.8225–10.9025, Pariz 255.50–259.50, Praga 165.89–167.89, Newyork 55.92–56.52, London 271.57–273.57, Trst 222.42–224.82, Berlin 13.35–13.45, Dunaj 788.40–798.40. Valute: dol. 55.225–55.825.

Efekti: 7% inv. pos. 1921 75, ½% drž. rente za ratnu štetu 329–330, Ljubljanska kreditna 225, Centralna banka 11, Hrv. eks. banka 129–130, Kreditna banka, Zagreb 130–134, Hipotekarna banka 72.50–73.50, Jugobanka 119–111, Praštediona 955–965, Slavenska banka 49–50, Eksploracija 4

Humbug klerikalcev za stanovanjsko bedo

»Slovenec« je napadel gerentski svet, češ da ni ničesar storil v omiljenje stanovanjske bede, ter mu očita, da nima nobenega smisla za socijalne naloge občine. Ta napad popoloma odgovarja stari še pred vojno preizkušeni klerikalni taktiki. Najprej meče občinski upravi vsa mogoča potena pod noge, potem pa ji očita, da ni ničesar naredila. Mi pa samo konstatiramo, da je gerentski svet storil za omiljenje stanovanjske bede vse, kar mu je bilo v danih razmerah mogoče. Cesar pa ni storil, to so zakrivili nasledniki Štefeta in Kregarja gg. dr. Stanonik in tovariš. Gerentski svet je v prvi vrstki skušal povzdržiti zasebno iniciativi. Le radi njegove uvidevnosti in pomoči je mogla stavbna zadruga »Stan in dom« začeti svojim delovanjem. Ravnokar se smujejo na iniciativno gerentskega sveta še druge stavbne zadruge ter se razmišlja o tem, kako podpreti že obstoječe, — vse to v svrhu razbremenitev mestnega proračuna.

Gerentski svet pa je tudi sam mnogo storil. Priredila se je ozir, se prireja vrsta novih stanovanj v mestnih hišah, Iz materalja bivšega mestnega skladilca na Alek sandrovi cesti se zida nova stanovanjska

hiša po dunajskem vzoru. Vrhу tega je bil predložen vladni načrt, kako zasigurati mestni občini najmanj 50 stanovanj do zime. To zadnjo akcijo so klerikalci prepričili, ker so vložili proti dotičnemu sklepu gerentskega sveta pritožbo na vlado. Deložiranci naj se torej obrnejo na čestito ureduštvo »Slovenca« ter njegove somišljence! Rādi te preprečene akcije je sicer gerentski svet sklenil na drug način spraviti nesrečne brezstanovanje pod streho. toda izvršitev je seveda znova odvisna od pritrđila vlade. Ni izključeno, da bodo dr. Stanonik in njegovti tovarisi, ki kažejo toliko usmiljenja do trpečega ljudstva, tudi to akcijo prepričili! Kar pa se tiče obnovljenja in asfaltiranja cest, same ugovajamo, da se je gerentskemu svetu posrečilo dobiti v to svrhu iz Beograda iz kalderminškega fonta na ravnost za naše razmerno sveto 15 milijonov kron! Da se ta svota ni mogla uporabiti v stanovanjsko akcijo, je umljivo. Da pa gre za ta denar, ki ga je občina dobila takoreč podarjenega, zahvala naprednim možem, je pa tudi jasno kljub klevetanju klerikalcev.

Pismo iz Prage.

11. oktobra.

V poslanski zbornici je bil po šest-dnevni razpravi sprejet od koaličnih strank redni proračun in finančni zakon za leto 1926. brez izpreamemb. Proračunska debata je zahtevala 50 ur in govorilo je tekom nje 40 koaličnih in prav toliko tudi opozicnih poslancev. Izpremjevalnih predlogov je bilo podanih s strani nemških socijalnih demokratov in komunistov 27, resolutej 31. Proračun je bil takoj oddan sečatu, katerega proračunski odsek nemudoma pregleda in po dosedanjih dispozicijah bo odobren v plenumu do 17. t. m.

Po sprejetju proračuna tudi v drugem čitanju se je pretvorila politična situacija tako, da se je smatralo za gočovo, da parlament ne reši ničesar drugača več nego volilno reformo in zakon za pomoč po elementarnih nezgodah poškodovanim, na kar bo 17. t. m. razpuščen. Glavni vzrok, da se ni bilo mogoče dogovoriti o nadalnjem programu za parlamentarno delo, tiči v tem, da so se socijalni demokrati uporno branili proti podaljšanju zakona o občinski imovini. Razpust parlamenta bi bil imel za posledico, da bi ostala vrsta važnih predlog v tem parlamentu nerešena, tako zlasti zakon o stavbenem objektu, o zavarovanju oseb, starši nad 60 let, in nova plačilna ureritev državnih nameščencev. »Petka«

J. K. S.

je imela tako težko delo in šele 9. t. m. zvečer se je posrečilo doseči zlepšanje situacije. Dogovoren je sporazum, da se parlamentarno zasedanje podaljša za teden dni in se reši predloga o platični ureditvi državnih nameščencev. Razpust parlementa, odložen na 24. t. m., ima za posledico tudi pomaknute termina za volitve, ki pade mesto na 15. na 22. novembra. Nesporna zasluga za to, da se obravnavata predloga še v tem zasedanju, pripada nar. demokratični stranki, ki se je neodstopno borila za to zahtevno in se ni dala preplašiti niti pred volilnimi demagoškimi napadi strani socijalnih demokratov.

Novelo k volilnemu redu je ustavno-pravni odsek poslanske zbornice že premotril in jo sprejel z vsemi predloženimi izpreamembami. Obseg v glavnem te izpreamemb: Od štirih mandator na Tešinskem pripade eden brnski župi, trije pa praski župi, kjer stopi število mandatov na 48 in se župa razdeli na dve s 24 mandati. Kandidatur bo podpisana v vseh župah cele republike samo s sto podpisi mesto tisoč dolje v slovaških župah. Rok volilnega postopanja se zniža na 28 dni; do drugega skrutinija pride stranka, ki je v prvem skrutiniju dosegla vsaj en mandat. Kar se tiče izgube mandata poslanca ali senatorja, ostane pri dosedanjih principih tako, da odpade predlagana novela k zakonu o volilnem sodišču.

J. K. S.

Prosветa

Opera: Manon

Manon, privikrat leta 1884. vprizorjena v Parizu, je vsebinsko skoro isto kot Dumajeva »Dama s kamelijami«, ob enem tudi novem, ki jo je glasbeno obdelal v »Traviati« Verdi, dalje Pucini, drugi še kot drama itd. Masnejeva Manon je tip pariške lahkoživske družbe, nekoliko bohemski, sedaj brezkrbno uživajoč, sedaj globoko sentimental. Vsled svojega nekoliko prelahkega življenja bi moral Manon v samostan; na pošti v Amjenu jo najde de Grie, s katerim uheži in živi z njim nekaj časa v skromnem stanovanju. Takoreč iz hipne kaprice mu uheži z bogatim gospodom Bretinji. Ko pa izve, da hoče de Grie postati duhovnik, ga pošče v duhovskem seminarju ter ga zapelje in pregovori, da uhežita. Da bi zadoljil potratnosti svoje ljubice, postane de Grie kvartavec. Nekdanji častilec Manon, gospod de Morfonten, ga obolži goljufive igre in povzroči iz maščevanja za izgubljene denar in zavrnjeno ljubezen obeh aretacijo. Manon bi moral biti deportirana, de Grie jo sicer na poti v Havri osvobodi, toda Manon vsled bolezni in unjene življenske sile umre v rokah svojega prijatelja.

Masne (r. 1842 l.) je več ali manj eklekтик. Na njegovih številnih operah je močno študirati zgodovino vseh večjih oper

zadnjega polstolejta. Za »Marijo Magdaleno« je prišla galerija ženskih tipov kot Herocijas, Manon, Tais, Sapfo. Dalje pride Verter, Navarežanka, Cendrilow, Žongler notrdamski. Glasba je po povodi skoro ista, vendar vedno francoška. V partituri Manon ne najdeš mest, ki bi segla z žgočim ognjem v srce, ničesar velikopotezno dramatično, skoro permanentno homofofija, sentertam dolgočasi, toda vse je grajicno, nikjer banalno, posamezne slike so izkomponirane, prijetna, ljubezna melodika pleni. Interesantna mesta so: predigra, medigrad, melodramatična mesta, efektni zbori itd. Opera ni doživelena brena, viharnega uspeha, kakor bi ji to želel, a to po krividi nam že dovolj znane vsebine in nekako na zunaj vplivajoče Masnejeve glasbe. Manon pa so uprizorile včeraj same domače moči in to je treba dvakrat podčrtati. Tako minuzionzo in skrbno naštudirane opere že davno nismo slišali. G. ravnatelj Polič, ki je bil klican trikrat pred zastor, je s tem delom prvikrat debutiral pri nas in mu je treba brez ovinkov priznati, da je mož, ki izpolni mesto ravnatelja, dirigent in režiserja v popolni meri. Posvetil je vse svoje moči naši operi ter dela zognjivo vnero, od jutra do noči. Kot dirigent in režiser je postavil svojo prvo opero tako popolno na oder, da jo lahko smatramo

KONFERENCA V LOCARNU. Chamberlain v pogovoru s članom angleške delegacije mr. Lampsonom.

Mladinska predstava v dramskem gledališču

V okviru domordnih slovesnosti v spomin pekoče koroške rane je »Jugoslovenska Matica« priredila včeraj popoldne našim mladšem v drami vrlu uspeло patriotično mladinsko igro Učenke osnovne šole na liceju in gojenje ženske realne gimnazije, ki jih obiskovalci mladinskih predstav že dobro poznajo od lanskih in predlanskih uprizoritev »Povodnega moža« in »Dveh Maričk«, so igrale to pot novo igro naše neumorne mladinske pisateljice gdž Marije Grošleje, domordni dramatski prikaz »Pravljico bodočnosti«.

Predstava je dosegla popol uspeh in vžgala v mladih srčih obilo navdušenja, patriotskega vzhicišča in slavnostnega razpoloženja. Mlade igralke so vse po vrsti odigrale svoje vloge kar najbolje, zlasti so

Lormeil si je znal pomagati tudi z lažjo, če mu je le neslo. Zato je opisal svoje srečanje s Supramatijem in njegovo zanimanje za bivšo ljubico takoj vneto in pesniško, da je zasanjala Pieretta o knežji kroni na svojih rdečkastih, nafruljenih laseh. Zakaj bi je pa ne nosila? Se manj vredne so po poroči s knezi. In če je Supramati v dveh letih ni pozabil, če ji pošilja kot nevesti dragocnosti in rože, je vendar jasno, da je zaljubljen neprimerno bolj, kot je mislila.

— Kadar bom prinčeva žena, se spomnim vaših uslug, vikont, in vas rešim vseh težav. Laho se brez skrbi zanesete na moje besede! — je dejala z glasom, ki je izdajal njene sanje o bogastvu in knežji kroni.

Presenečeni Lormeil jo je začudeno in molče pogledal. Ni mu prišlo niti na misel, da bo izvajala iz negovih besed take skele.

— Če bi le vedela, kako sem se prernil k nabobu ter malone siloma iztrgal darila zanjo, bi se ja pač pošteno povesil nos, — je pomislil in komaj zadrževal smeh.

Nato je glasno in prijazno odgovoril:

— Ne dvomim, draga moja, da ne pozabite, komu se imate zahvaliti za srečo, če postanete princova žena. Samo prijateljski stiki z vami so me pripravili do tega, da sem vas seznanil s Supramatiem ter ga opozoril na vašo lepoto in talent.

seveda mlademu poslušalstvu ugajale pravljice postavice zajaka, polža, veverice, ježa in lisice. Isto so lepo poživile baletne točke. Predstava je bila vzorno režirana. Primerne fantastične kulise so izbrano podčrtele čarobnost kresne noči. Domorodni momenti so prisotno mladino vžgali in izpodbudili. Ob živi sliki je za odrom zapel Lepo domačo domovino in Gor čez izvračevski zbor ljubljanskih učiteljskih pokroviteljev.

Ako ne pozabimo, da je šlo to delo preko desak z domačimi močmi, moramo biti zelo zadovoljni tudi s solističnimi partijami. Naslovno vlogo je pela Lovščekova, želječi priča, da doseže največjo skladnost med vsemi sodelujočimi, ne oziraje se na izgubo časa, ki vsled tega ni izguba. Točnost in promptnost pri ansamblih je bila občudovanja vredna. Rekel bi, da je šlo vse, kot po »žnoci«. Izkazal se je tudi kot vesel slikar, kot spretni režiser. Že iz tega njegovega prvega, srečnega nastopa pa je jasno, da je za nas neprecenljiva pridobitev.

Ako ne pozabimo, da je šlo to delo preko desak z domačimi močmi, moramo biti zelo zadovoljni tudi s solističnimi partijami. Naslovno vlogo je pela Lovščekova, želječi priča, da doseže največjo skladnost med vsemi sodelujočimi, ne oziraje se na izgubo časa, ki vsled tega ni izguba. Točnost in promptnost pri ansamblih je bila občudovanja vredna. Rekel bi, da je šlo vse, kot po »žnoci«. Izkazal se je tudi kot vesel slikar, kot spretni režiser. Že iz tega njegovega prvega, srečnega nastopa pa je jasno, da je za nas neprecenljiva pridobitev.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA:

Torek 13. oktobra: Zaprtje.

Sreda, 14. oktobra: Pegica mojega srca.

Četrtek, 15. oktobra: Iligenija na Tavridi.

Red D.

Petak, 16. oktobra: Periferija. Red F.

Sobota, 17. oktobra: Pegica mojega srca.

Red B.

Nedelja, 18. oktobra: Živalska pravljica. Izv.

Ponedeljek, 19. oktobra: Periferija. Red E.

OPERA:

Začetek ob ½ 20. uri zvezčet.

Torek, 13. oktobra: Manon. Rec B.

Sreda, 14. oktobra: Aida. Rec E.

Četrtek, 15. oktobra: Zaprtje.

Petak, 16. oktobra: Mrtve oči. Rec A.

Sobota, 17. oktobra: Hoffmannove pripovedke. Red C.

Nedelja, 18. oktobra: Nabor — Povratek. (Premjer.) Izv.

Opereta:

— Razstava arhitekture in kiparstva

priredila in Jakopčevem paviljonu ing. arch.

Dragutin Fatur in akademični kipar Tine Kos.

To bo prva tovorstva razstava v Ljubljani,

ni oziroma v Jugoslaviji sploh, ki obeta po svoji zasnovi in predpripripravah nuditi vsestranski vpogled v hotenje arhitekture in kiparstva naše dobe. Otvoritev se vrši v petek 18. t. m. ob 10.30 dopoldne z istočasnim tolmačenjem razstavljenih umetnin.

— Razstava arhitekture in kiparstva

priredila in Jakopčevem paviljonu ing. arch.

Dragutin Fatur in akademični kipar Tine Kos.

To bo prva tovorstva razstava v Ljubljani,

ni oziroma v Jugoslaviji sploh, ki obeta po svoji zasnovi in predpripripravah nuditi vsestranski vpogled v hotenje arhitekture in kiparstva naše dobe. Otvoritev se vrši v petek 18. t. m. ob 10.30 dopoldne z istočasnim tolmačenjem razstavljenih umetnin.

— Stanko Premrl: 4 ženski dvospetri s spremljanjem klarivja. Emile Adamič: 3 lahkih moških zborov. Obe zbirki sta izbrani v založbi pevskega društva »Ljubljanski Zvon«. Dobe se tudi posamezni glasovi dvospetov v posamezne partiture. Naročila na naslov: Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani, založba muzikalij. — Te lepe in lahke skladbe bodo našim zborom zelo dobro došle in jih radi priporočamo.

— Socjalna misel št. 8 primaša članek dr. P. Ranta o praktični poti k obnovi in poglobitvi verskega življenja ter referat dr. J. Jeria o kulturnih nalogah Jugoslov-

stva

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

Dnevne vesti.

V Ljubljani. dne 13. oktobra 1926.

Nadškof dr. Šarić ni nasprotnik naše države? Pred tedni smo na podlagi časopisnih vesti, predvsem pa na podlagi izjave dr. Vojislava Janjića, našega delegata v pogajanjih za konsolidacijo z Vatikanom, priobčili v našem listu uvodnik, v katerem smo z obzavljovanjem zabeležili, da nekateri jugoslovenski škofje spletarijo proti uvedbi staroslovenskega bogoslužja v naše cerkve. Dasi je naša ugotovitev slonila na docela kategorični izjavi dr. Janjića, ki so jo prinesli razni zagrebški in beogradški listi, in dasi nismo v članku navedli imen onih jugoslovenskih škofov, ki nastopajo proti staroslovenskemu bogoslužju, vendar sta se čutila po tej naši ugotovitvi prizadeta bosanski nadškof dr. Šarić in ljubljanski škof dr. Anton Jeglič ter vložila proti našemu listu tožbo radi razdaljenja časti, češ da jima s tem očitamo ne samo intrigiranje proti slovenskemu bogoslužju, marveč tudi sovražnost na nastopanje proti državi ter jima tako podtkiamo nečastna dejanja. Proces, izvran po tei tožbi, je v polnem teknu. Kakšen bo končni izid, počaka bodočnost. Zanimivo pa je, da priobčuje zagrebški »Obzor« baš danes o nadškofu dr. Šariću tole: »Uslijed držanja bosanskog nadbiskupa dr. Šarića, koji je, kakor se tvrdi, v uviši navrata radio protiv interesu naše države, a naročito uslijed njegove iniciative, da se ukloni slika i znaci naše države sa zgradama sv. Jeronima in Rimu, njegov je položaj doveden v pitanje. Dozna je se, da je vlažna riješila, da zatraži smjenjanje dra. Šarića s njegovog položaja kao bosanskog nadbiskupa. Bižeče ovi vijesti današnja »Politika« kaže, da ako Vatikan ne udovoli opravdanom zahtjevu naše države, onda će ona biti prisiljena, da ga protjeri, kasto su bili i Česi prisiljeni da protjeraju papinskog nuncijsa in kako to rade Poljaci i Rumunji. Sotako će postupati i naša država potpunoma skladu s njenim interesima.« — Ako je ta »Obzor« vest resnična, lahko postane proces dr. Šarića in dr. Jegliča proti »Slovenskemu Narodu« prav zanimiv.

— **Pokrajinski zbor Jugoslovenske Matice** se vrši v nedeljo dne 18. t. m. ob 11. vri dopoldne v Držvenem domu v Ptiju. Delegati, ki potujejo v Ptju preko Ljubljane, naj uporabijo vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 5.27 uri zjutraj. Prib. d. v Ptju ob pol 11. uri. Gleda polovične vožnje objavimo pravočasno vsa potrebitna navodila. Pokrajinski odbor.

— **Kralj obolel na španski.** Predsedstvo ministrskega sveta je senci izdal z ozirom na razne alarmantne vesti uradno poročilo o kraljevi bolezni. Poročilo veli: Na povabilo je bil danes v Topoli zdravnik dr. Koen. Po vrnitvi je sporolj, da je Ni. Velkralj obolel na španski bolezni. Temperatura znača 38,2, zato je dr. Koen svetoval kralju, naj ostane v postelji najmanj tri dni in potem 10 dni da naj ne gre iz sobe.

— **Prihod vatikanskega poslanika v Beograd.** Iz Rima je včeraj Beograd prispeval naš poslanik pri Vatikanu dr. Josip Smoljak. Zunanjemu ministru je poročal o razpoloženju vatikanskih krogov glede koncordata. Naše priprave za obnovitev pogajanj z Vatikanom še niso končane. Čakati je treba na povratki ministrskega predsednika, zato se pogajanja obnove šele v prvih polovici prihodnjega meseca.

— **Zaposlenje inozemskih delavcev.** Osrednja inšpekcija dela je dobila potom oddelka za zaščito delavstva od ministra za socialno politiko naredbo, s katero se vsi sklepi, s katerimi so se prošnje za dovolitev odnosno za podaljšanje zaplenja inozemskih delavcev zavrnila, preklicuje v kolikor se tiče takih delavcev, ki so bili pri nas zaposleni, še predno stopil v veljavno zakon o zaščiti delavcev, to je do 14. junija 1922. Za vse take delavce bo inšpekcija dela obvestila poslodavce, da predložijo nove prošnje. Za druge, glede katerih se niso dovoljenje podali, se je držati sklepov ministrstva za socialno politiko in je kontrolirati, da se delavci proti tem sklepu ne poslujejo. S poslodavci, ki bi jih zaposlili, je postopati v zmislu § 123 toč. 10. Zakona o zaščiti delavcev, prepričajoč pristojnim političkim oblastom, da sklepajo in odločajo o možnosti še nadaljnega bivanja dotednih delavcev v naši državi.

— **Poraz radičevcev v Čakovcu.** V nedeljo 10. t. m. so bile občinske volitve v Čakovcu. Pri teh volitvah so bile štiri kandidatske liste: 1.) samostojna seljaška (protiradičevska), 2.) meščanska (kompromisna trgovska - obrtna, samostojni demokrati), 3.) radičevska in 4.) meščanska. Debili so: prva lista 73 glasov in dva mandata, druga 363 glasov in 12 mandatov, tretja 198 glasov in 7 mandatov in četrta 101 glas in 3 mandata. Samostojni demokrati so kandidirali na drugi in četrti, volitev se niso udeležili kot politična stranka, marveč so predvsem podpirali liste s komunalno - gospodarskim programom. Na drugi listi je izvoljen v občinski odbor tudi predsednik krajevne organizacije SDS g. Vargazon, brat inšpektorja državnih železnic v Zagrebu. Radičevci so v prejšnjem občinskem odboru imeli 12 mandatov, sedaj jih imajo sedem.

— **Izseljeniška statistika.** Po podatkih izseljeniškega komisarijata se je izselilo mesece junija t. l. v celiem 241 naših državljanov. Od teh odpade 234 na Hrvatsko in Slavonijo, 6 na Slovenijo in 1 na Bosno. V času od 1. aprila do 30. jun. t. l. se je izselilo 646 ljudinov na Hrvatsko in Slavonijo, 41 na Slovenijo, 38 na Srbijo, 7 na Dalmacijo, 7 na Vojvodine, 6 na Bosne in Hercegovine, 1 na Črno goro

— **Split za naš Korotan.** Jugoslovenska Matica je prejela sledečo brzjavko: Split, 11. oktobra. Sa zborni i predavanja o našoj koruški brači salju sva narodna udruženja v Splitu poruku, da ce koruški porabit koruška pobeda, jer Jugoslavija ne zaboravlja svojo dječju v robstvu. Za svadbenja: So. Ško društvo.

— **Tarifna konferenca v prometnem ministru.** Prihoden dne se sostane v Beogradu tarifna konferenca v prometnem ministru, na kateri bodo zastopana interesirana ministrstva in delegati raznih gospodarskih korporacij. Konferenca ima nalogo razpravljati o raznih gospodarskih korporacijah. Konferenca ima nalogo razpravljati o raznih dopolnitvah in spremembah železniškega tarifa, ki je stopil dne 1. oktobra v veljavno.

— **Kongres narodnih manjšin v Ženevi.** Ta kongres se otvoril dne 14. t. m. Sklicatelji so: dr. Jos. Wilfan, slovenski poslanec v rimskem parlamentu, dr. P. Schiemann, nemški poslanec iz Litave, in Geza Szullo, predsednik madžarske lige narodov. Sklicatelji predložijo sledeče rezolucije: 1. Kulturna svoboda vsakega naroda je ravno tako važna kakor svoboda verskega prečiščanja. 2. Vsaka država naj omogoči narodnim manjšinam kulturni in gospodarski razvoj ter jih zajamec neprirušane železniške pravice. 3. Vsaka narodna manjšina, ki je zmožna za samostojno kulturno življenje, ima pravico, da se razvija v lastnih javnopravnih združitvah. 4. Varstvo pravic narodnim manjšinam naj bo prva dolžnost zvezne narodov.

— **Razglas.** Inšpekcija dela v Ljubljani uradno razglasila: Vsi poslodavci, ki hočejo nadalje zaposlovati inozemske delavce, zaposlene v tuzemstvu že pred 14. junijem 1922 se opozarjajo na tozadne razglas v 95 štev. Uradnega lista z dne 12. t. m. Obenem se opozarjajo, da za ponovne prošnje, predpisane v tem razglasu niso potrebne izjave Delavske zbornice in borze dela, kot to sicer »Pravilnik o zaposlovanju inozemskega delavcev« predpisuje, temveč je treba v to svrhu pritožiti uradno potrdilo političnih oblasti (policijskega ravnateljstva itd.), ki dokazuje, da so bili sprejeti na delo, predno stopil v veljavno zakon o zaščiti delavcev.

— **Koroški dan v Dalmaciji.** Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice je pozval vse svoje podružnice ob pečati: koroškega plebiscita k predavanju o Koroški in koroških Slovencih. Splitski Sokol je priredil v nedeljo še posebej koroški dan, kjer je predaval dr. Krino Begu o Koroški. Glasilo N. R. S. v Splitu »Država« je prineslo zgodovinski članek o Koroški iz persesa dr. Josipa Iste je spisal tudi za »Novo Dobo« v Splitu obširen članek o Koroški.

— **Zastopnik društva narodov v Beogradu.** V Beograd je prispel iz Ženeve načelnik oddelka za narodne manjšine pri Društvu narodov g. Colban. Zunanji minister ga je sprejel oficijno ter mu sconoč priredil banket v hotelu Srpski kralj, naj ostane v postelji najmanj tri dni in potem 10 dni da naj ne gre iz sobe.

— **Prihod vatikanskega poslanika v Beograd.** Iz Rima je včeraj Beograd prispeval naš poslanik pri Vatikanu dr. Josip Smoljak. Zunanjemu ministru je poročal o razpoloženju vatikanskih krogov glede koncordata. Naše priprave za obnovitev pogajanj z Vatikanom še niso končane. Čakati je treba na povratki ministrskega predsednika, zato se pogajanja obnove šele v prvih polovici prihodnjega meseca.

— **Zaposlenje inozemskih delavcev.** Osrednja inšpekcija dela je dobila potom oddelka za zaščito delavstva od ministra za socialno politiko naredbo, s katero se vsi sklepi, s katerimi so se prošnje za dovolitev odnosno za podaljšanje zaplenja inozemskih delavcev zavrnila, preklicuje v kolikor se tiče takih delavcev, ki so bili pri nas zaposleni, še predno stopil v veljavno zakon o zaščiti delavcev, to je do 14. junija 1922. Za vse take delavce bo inšpekcija dela obvestila poslodavce, da predložijo nove prošnje. Za druge, glede katerih se niso dovoljenje podali, se je držati sklepov ministrstva za socialno politiko in je kontrolirati, da se delavci proti tem sklepu ne poslujejo. S poslodavci, ki bi jih zaposlili, je postopati v zmislu § 123 toč. 10. Zakona o zaščiti delavcev, prepričajoč pristojnim političkim oblastom, da sklepajo in odločajo o možnosti še nadaljnega bivanja dotednih delavcev v naši državi.

— **Odrebe o pouku slovenskega jezika** na naših učiteljiščih je minister prosvetne spremeni tak, da se bo odsljeno slovenčina poučevala v I. in II. razredu učiteljišč po Štiri, v III. in IV. razredu pa po tri ure na teden. Po 1 uru na teden se bodo po slovenskih učiteljiščih vršila tudi predavanja o državljanjih in pravilih.

— **Obletnici koroškega plebiscita.** Je poštel beogradski »Balkan« tole notico: »Danes potece po let, odkar smo na plebiscitu izgubili Koroško. Velečastni Korošči in slovenski klerikalci so se danes oblekli v črno in prelivajo farizevske solze za izgubljenimi brati, dasi so oni tisti, ki so edini krivi, da smo izgubili te brate.« To je grek ugotovitev, ki pa ni brez podlage!

— **Odrebe o pouku slovenskega jezika** na naših učiteljiščih je minister prosvetne spremeni tak, da se bo odsljeno slovenčina poučevala v I. in II. razredu učiteljišč po Štiri, v III. in IV. razredu pa po tri ure na teden. Po 1 uru na teden se bodo po slovenskih učiteljiščih vršila tudi predavanja o državljanjih in pravilih.

— **Konferenca odvetniških kandidatov.** V nedeljo dopoldne se je vršila v Beogradu konferenca odvetniških kandidatov, na kateri je bilo soglasno sklenjeno, da se ustanovi udruženje odvetniških kandidatov za vso državo. Sprejeta so bila tudi pravila novega udruženja. Izvoljen je bil upravni odbor, ki ima nalogo razširiti organizacijo v ustavoviti po vseh večjih mestih podobore.

— **Kaznilnice.** Ministrstvo pravde je sprejelo v svoji proračun večje postavke za preureditev vseh kaznilnic v naši državi. Nekatere kaznilnice bodo tudi znatno povečane.

— **Volitev župana v Zgornji Šiški.** Novoizvoljeni občinski odbor za Zgornji Šiško je imel včeraj 12. t. m. svojo prvo sejo, na kateri se je konstituiral. Najstarejši občinski mizarski mojster Jakob Komar je sklical sejo za 17. t. m. v gostilni pri Pogačarju, p. d. pri Mirtu, Navozih in bilo vseh 25 novoizvoljenih občinskih odbornikov. Po končanih formalnostih so se izvršile v prisotnosti srežkega poglavarija dvor. svet. dr. Josipa Ferjančiča volitve župana, podupana v občinskih svetovalcev. Z 20 glasovi je bil ponovno za župana izvoljen za občino zaslужen mož Ivan Zekotnik.

— **Volitev župana v Čakovcu.** V nedeljo 10. t. m. so bile občinske volitve v Čakovcu. Pri teh volitvah so bile štiri kandidatske liste: 1.) samostojna seljaška (protiradičevska), 2.) meščanska (kompromisna trgovska - obrtna, samostojni demokrati), 3.) radičevska in 4.) meščanska. Debili so: prva lista 73 glasov in dva mandata, druga 363 glasov in 12 mandatov, tretja 198 glasov in 7 mandatov in četrta 101 glas in 3 mandata. Samostojni demokrati so kandidirali na drugi in četrti, volitev se niso udeležili kot politična stranka, marveč so predvsem podpirali liste s komunalno - gospodarskim programom. Na drugi listi je izvoljen v občinski odbor tudi predsednik krajevne organizacije SDS g. Vargazon, brat inšpektorja državnih železnic v Zagrebu. Radičevci so v prejšnjem občinskem odboru imeli 12 mandatov, sedaj jih imajo sedem.

— **Izseljeniška statistika.** Po podatkih izseljeniškega komisarijata se je izselilo mesece junija t. l. v celiem 241 naših državljanov. Od teh odpade 234 na Hrvatsko in Slavonijo, 6 na Slovenijo in 1 na Bosno. V času od 1. aprila do 30. jun. t. l. se je izselilo 646 ljudinov na Hrvatsko in Slavonijo, 41 na Slovenijo, 38 na Srbijo, 7 na Dalmacijo, 7 na Vojvodine, 6 na Bosne in Hercegovine, 1 na Črno goro

— **Odbor podružnice Jugoslov. Matice v Trbovljah** izrekla tem potom svojo najiskrenje zahvalo g. dr. Ivanu Dimniku za velik dar, v znesku 1000 Din, katerega je poklonil podružnici v svrhu kritja stroškov »Koroškega dneva« v Trbovljah, posebne godbe, ki se svira na pohod dne 11. oktobra 1925 dopoldne. Živel!

— **Lojalni Nemci.** Pred senatom v Novem Sadu je bil te obsojen na deset let težke ječe bivši notar v Starapi Johan Schneider zaradi razdaljenja Veličanstva.

— **Magdalena Križan na križu.** V Osjecku je bila 47letna Magdalena Križan obesila na javnem križu, a so jo pravočasno rešili. Križ bodo vsled tega nanovo blagovili.

— **Škrlatinka v Somboru.** V internatu somborskem učiteljišču je izbruhnila škrlatinka. V enem dnevu je izbolelo 6 dečk, izmed katerih sta dve že umrli. Učiteljišče so zaprili.

— **Tarifna konferenca v prometnem ministru.** Prihoden dne se sostane v Beogradu tarifna konferenca v prometnem ministru, na kateri bodo zastopana interesirana ministrstva in delegati raznih gospodarskih korporacij. Konferenca ima nalogo razpravljati o raznih gospodarskih korporacijah. Konferenca ima nalogo razpravljati o raznih dopolnitvah in spremembah železniškega tarifa, ki je stopil dne 1. oktobra v veljavno.

— **Kongres narodnih manjšin v Ženevi.** Ta kongres se otvoril dne 14. t. m. Sklicatelji so: dr. Jos. Wilfan, slovenski poslanec v rimskem parlamentu, dr. P. Schiemann, nemški poslanec iz Litave, in Geza Szullo, predsednik madžarske lige narodov. Sklicatelji predložijo sledeče rezolucije: 1. Kulturna svoboda vsakega naroda je ravno tako važna kakor svoboda verskega prečiščanja. 2. Vsaka država naj omogoči narodnim manjšinam kulturni in gospodarski razvoj ter jih zajamec neprirušene železniške pravice. 3. Vsaka narodna manjšina, ki je zmožna za samostojno kulturno življenje, ima pravico, da se razvija v lastnih javnopravnih združitvah. 4. Varstvo pravic narodnim manjšinam naj bo prva dolžnost zvezne narodov.

— **Trdrovaten samomorilec.** Blizu železniškega mostu v Zagrebu je v nedeljo skočil v Savo 20letni bolnični strežar Živadin Piškurić, a ga je ribič Štefek pravčasno rešil. Proti večeru je vlak povozil pred Zagrebom nekoga moškega. V razmesitvenem truplu so spoznali istega Piškuriča.

— **Smrtna kosa.** Umrla je nemadonska g. Karolina Zehrerjeva, učiteljica ročnih del.

— **Škrlatinka v Somboru.** V internatu somborskem učiteljišču je izbruhnila škrlatinka. V enem dnevu je izbolelo 6 dečk, izmed katerih sta dve že umrli. Učiteljišče so zaprili.

— **Tarifna konferenca v prometnem ministru.** Prihoden dne se sostane v Beogradu tarifna konferenca v prometnem ministru, na kateri bodo zastopana interesirana ministrstva in delegati raznih gospodarskih korporacij. Konferenca ima nalogo razpravljati o raznih gospodarskih korporacijah. Konferenca ima nalogo razpravljati o raznih dopolnitvah in spremembah železniškega tarifa, ki je stopil dne 1. oktobra v veljavno.

Gospodarstvo

Novi pravilnik o zaposlovanju inozemskih delavcev

Kakor smo kратko že poročali, je izdal minister za socijalno politiko sporazumno z notranjim ministrom novi pravilnik o zaposlovanju inozemskih delavcev v naši državi. Pravilnik obsega poleg določb, ki smo jih navedli med brojavkami v štev. 230 z dne 10. oktobra še nasoprene odredbe:

Tuji delavec, zaposleni pri nas po 14. juniju 1922, čiji delodajalec je bilo izdano dovoljenje, izgube pravico do tega dovoljenja, če nehaajo delati pri dotočnem delodajalcu. S tujimi delavci morajo skleniti delodajalci glasom novega pravilnika pismeno pogodbo, s katero so jih zajamčeni isti pogoji dela kakor domačim delavcem iste stoke in usposobljenosti. V tej pogodbi se mora precizirati pravica in znesek potnih stroškov, delovna doba se pa določi po predpisih zakona o zaščiti delavcev. Take pogodbe mora potrditi pristojna policijska oblast tekom 15 dni od dneva, ko je začel dotočni delavec delati. En izvod pogodbe obdrži delodajalec, enega dobi delavca, enega po inspekcija dela. Poleg tega bo inspekcija kontrolirala, da li so tuji delavci res zaposleni v oni stroki, za katero je bilo izdano dovoljenje. V nasprotnem slučaju se dovoljenje odvzame. V slučaju, da naleti inspekcija dela v kakem podjetju na tuje delavce, ki niso priglašeni ali pa imajo dovoljenja, ki so že izgubila veljavno, bodo delavci izgnani, delodajalci pa kaznovani.

Određe teka pravilnika, ki so v nasprotju z odredbami mednarodnih konvenčij, se ne bodo uveljavljale. Inspekcija dela bo pošiljala ministrstvu socialne politike mesečna poročila o izdanih dovoljenjih za zaposlitev inozemskih delavcev, ministrstvo bo pa imelo v evidenci ta dovoljenja, kakor tudi ona, ki jih je izdalo samo.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

= Znižanje vozne carine na lesene zaboje Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je vložila na ministra trgovine in industrije dr. Kraja protest proti koncesijam, katere je dala delegacija na škodo naše domače industrije lesne ambalaže v trgovinski pogodbji z Avstrijo. Uvozna carina ki je znašala poprej 10 zlatih dinarjev, je bila znižana v pogodbeni tarifi na 3.40 zlatega dinaria, torej za 65%. Zbornična spomenica navaja, da obstoja v Sloveniji 10 velikih podjetij, ki so specijalizirana za izdelavo raznovrstne lesene ambalaže. Od teh tovarn ima samo ena še od lanskega leta 8000 zaboljev neprodonih v zalogi. Zbornica zahteva, da se tej panogi s primernimi žlezniški tarifimi olajšavamo omogoči nadaljnji obstoj in delovanje, ker je njih eksistence zaradi neugodnih trgovinskih pogodb z Italijo in Avstrijo ogrožena. Obenem je zbornica intervenirala pri Generalni direkciji carin, da se izdala naredba glede kontrole uvoza zaboljev iz inozemstva, ker so se dosedaj tozadnevi predpisi na škodo domače industrije izigravali. Na premetnega ministra g. A. Radojevića in na ministra za šume in rudnike dr. Nikolja Nikića je zbornica naslovila drugo spomenico, v kateri zahteva, da se za prevoz zaboljev v glavnata eksportna sredstva vzpostavi posebna ugodnostna tarifa, da se vsaj na ta način omogoči konkurenca z inozemskimi tovarnami in načelno popravi pogreška trgovinskih pogodb.

— g Prihodnji državni proračun bo za 4 milijarde večji. Priprave za bodoči državni proračun se vrše zelo naglo. Če bo proračun v narodni skupščini sprejet v obsegu, kakor so ga predložili poedini resorji, bo za 4 milijarde večji kot je bil dosedanji. Posebno visoke postavke zahteva vojno ministrstvo, dalje ministrstvo prosvete, poštedelstva in prometa. Poljedolski ministrstvo je izdelalo grandijozen načrt za melioracijo in izsuševanje močvirj. Po mnemu strokovnjakov bi to izsuševanje zelo povečalo producijo žita. Proračun poljedolskega ministrstva je že zavrnjen, ker stoji

vlašča na stališču, da se izsuševanje močvirnih krajev ne da izvesti z rednimi proračunske sredstvi, temveč da bi bilo treba najeti zunanj posojilo. Proračun pravstvenega ministra znaša 1.200.000.000 Din. V proračun državne uprave je sprejet kredit v znesku 50 milijonov dinarjev za poljedolske kredite. Kakor vse kaže, bo torej prihodnji davčni proračun večji kakor je bil zadnjih. S tem se obeta nova davčna bremena, dasi so vsi pridobitni sloji že zdaj tako obdačeni, da komaj še dihajo. Kdaj se bodo merodajni činitelji spameščovali?

— g Stabilizacija dinara in vlašča. Na zadnjih sejih ministrskega sveta je finančni minister razložil vlad: svoj valutni program posebno v zvezi s stabilizacijo dinarja. Ministrski svet je odobril dosedjanje valutno politiko. Finančni minister je prečital tudi rezolucijo plenuma Narodne banke z dne 27. avgusta kot edino koristna za narodno gospodarstvo. Vlada se strinja s finančnim ministrom, čigar politika gre za tem, da se stabilizacija dinarja nadaljuje, obenem pa pripravlja pot do definitivne valutne reforme.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svrhu informacij in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebeljarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj